



eglutė

1977
lapkritis



eglutė

1977
LAPKRITIS

TURINYS

- 3 RUDENĖLIO JUOKAS
- 4 PAPALINUTĖ, M. Barzdžiūtė
- 11 GALVOSŪKIAI, L. Šalčiuvienė
- 14 DARBELIAI, J. Zubinienė
- 16 VAIKU KŪRYBA
- 24 SKESTA AR PLAUKIA?, I. Grigaitienė
- 28 KALĖDU SVEČIAS, A. Paškevičienė

PIEŠINIAI

1977 m. viršeliai ir "Eglutės" vinjetė — A. Sruoginienės

skyrių vinjetės piešė Z. Sodeikienė

kitos iliustracijos:

R. Lapšienės — 3

M. Barzdžiūtės — 5, 6, 7, 9

A. Muliolytės — 28, 32

REDAKCIJA

Vyr. redaktorė — ses. O. Mikailaitė, skyrius tvarko: gamtos — I. Grigaitienė, kalbos — L. Šalčiuvienė, pasakų — A. Vygantienė, muzikos — M. Mažeikaitė-Utz, darbų — J. Zubinienė.

Gautąją medžiagą "Eglutės" redakcija taiso ir tvarko savo nuožiūra. Be redakcijos leidimo "Eglutėje" spausdintų rašinių bei piešinių, kitur prašome nespausdinti.

EGLUTĖ — vienintėlis lietuviškas laikraštėlis vaikams išėivijoje. Leidžia ir spausdina Nekaltai Pradėtosios Marijos Seserys, Putnam, Conn. 06260. Administratorė — Danguolė Sadūnaitė. Prenumerata metams — \$7.00, vieno numerio kaina — \$0.75.

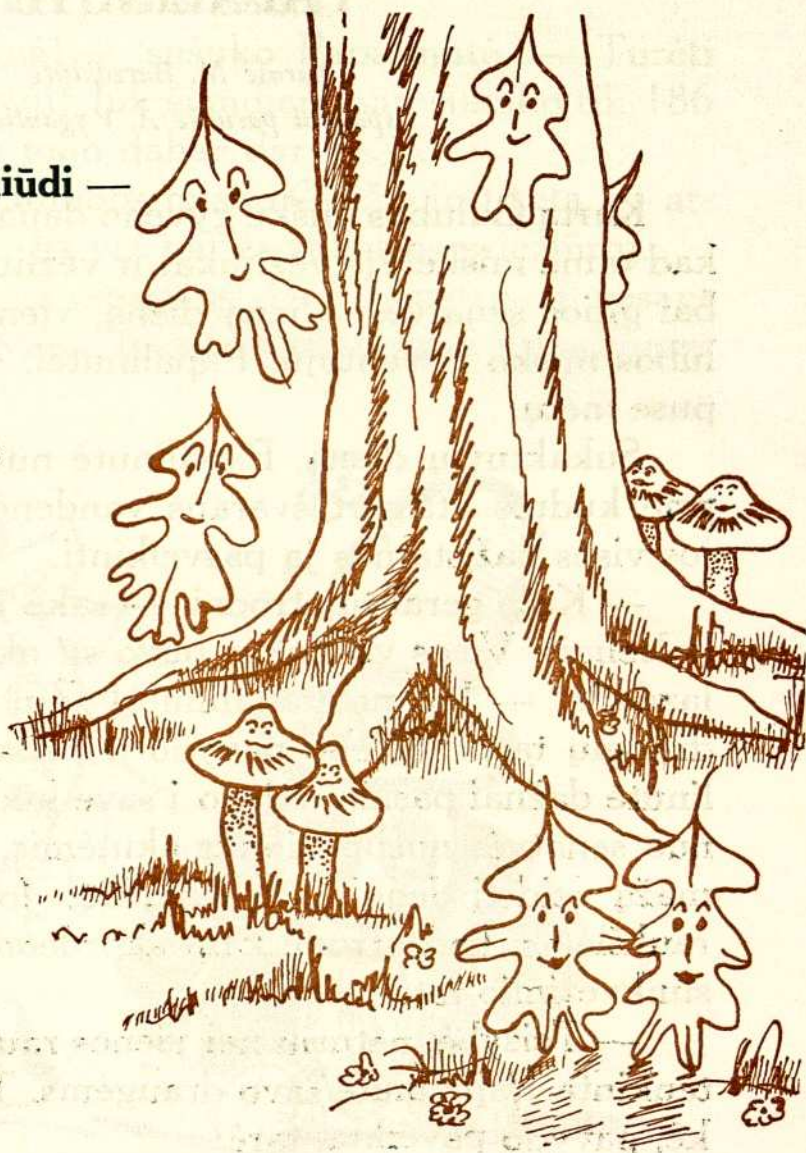
THE LITTLE FIR is a magazine for Lithuanian children. Published monthly except July and August by the Sisters of the Immaculate Conception. Published and printed at Immaculate Conception Convent, Putnam, Connecticut 06260. Yearly subscription—\$7.00; single copy —\$0.75. Second class postage paid at Putnam, Conn. 06260.

RUDENĖLIO JUOKAS

Paauksuoti lapai
Suktinėlį šoka, —
Šaltas rudenėlis
Pasijuokti moka.

Jis išrašė sodą,
Žiedelius išskynė,
Vien tik gluosniai liūdi —
Tylūs, nusiminę.

Saulė klevo lapui
Šypsno pagailėjo,
Gelsta, krinta lapas
Išbučiuotas vėjo.





PAPALINUTĖ

*parašė M. Barzdžiūtė
spaudai paruošė A. Vygantienė*

Kartą Gulubos miške gyveno daug vėžliukų. Sakoma, kad tame miškelyje vėžliukai ir vėžliukės sulaukdavo labai gilios senatvės. Vieną dieną, vienai iš seniausių Gulubos miško gyventojų, Papalinitei, suėjo lygiai 186 su puse metų.

Sukaktuvių dieną, Papalinitė nuėjo, kaip visuomet, prie kūdros atsigert švaraus vandenėlio. Ten susirinko jos visos pažįstamos ją pasveikinti.

— Kaip gerai tu atrodei, — sakė jos savo drebančiais balseliais. Visos vėžliukės buvo su akiniais, ramstėsi ant lazdelių, — bet ne Papalinitė! Žinoma, tai sukėlė jos draugių tarpe didelio pavydo ir nepasitenkinimo. Papalinitė dažnai pasižiūrėdavo į save kūdros vandenėlyje ir, nuo senatvės nusilpusiomis akutėmis, nepastebėdavo jos mažą veidelį dengiančių raukšlių. Jos kaklas buvo taip raukšlėtas, kad atrodė kaip akordeonas, o nosis — kaip sunkvežimio ratai.

— Teisybė, neturiu nei vienos raukšlės, — sakė patenkinta Papalinitė savo draugėms. Tačiau viena vėžliukė, pavydo paveikta, tarė:

— Ne, neturi raukšlelių, Papalinite, bet turi vieną karpą. Aš ją labai gerai matau.

— Aš? — paklausė Papalinitė nustebus. — Aš? Negali būti! Niekados nesu mačius vėžliukės su karpa.

— Bet tu turi! Ir ji yra labai negraži, — pakartojo visos draugės.

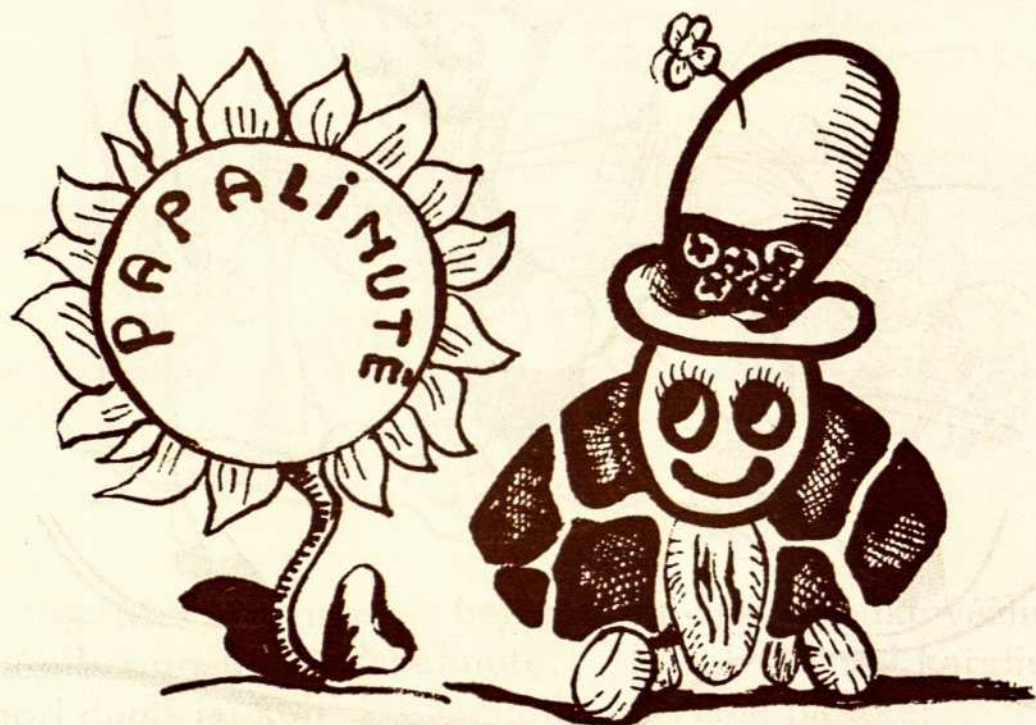
— Ir kur aš ją turiu? — paklausė susirūpinusi Papalinitė.

— Va, ten, ant kaklo. Jei tu jai leisi augti, tai greit negalėsi galvos įtraukt į savo kiautą.

— Kokia nelaimė! — sušuko Papalinitė. — Turėti karpą pačioj jaunystėj! Juk šiandien man sukako tik 186 su puse metų. Ir ką man dabar daryt?...

— Turėsi eiti į Gulubos miško Grožio institutą, — atsakė jos draugės. — Jis yra varlės žaliosios priežiūroj.

Institutas buvo už maždaug 10 kilometrų, ir nesant traukinėlių miške, visos žinojo, kad vargšei Papalinitei



užtruktų 50 metų ten nukeliauti. Papalintė visada buvo išdidi, tad šį kartą nutarė, nors ir toli, bet ji keliaus į tą institutą nuimti negražią karpą nuo kaklo. Tuo pat atsi-
sveikino, pasiėmė rankinuką, ir iškeliavo dainuodama:

— Aš turiu vieną karputę
labai negražutę.
Todėl mano karputė
turi pražūti!

Jau praėjo dvi dienos kai Papalintė iškeliavo iš namų, bet vėžliukės vis nenustojo apie ją kalbėjusios. Stai-
ga jas pertraukė Gulubos miške sudundėjęs keistas gar-
sas. Kadangi jos buvo gan kurčios, pagalvojo, kad atskri-
do didelis svetimas paukštis, garsiai savo dainą švilpdama-
mas.

Bet buvo kitaip.

Atbundė visu greičiu karaliaus pranešėjas. Laimė,
kad laiku jis sustabdė savo arklių, — galėjo visus vėžliukes
ir vėžliukus sutripti!

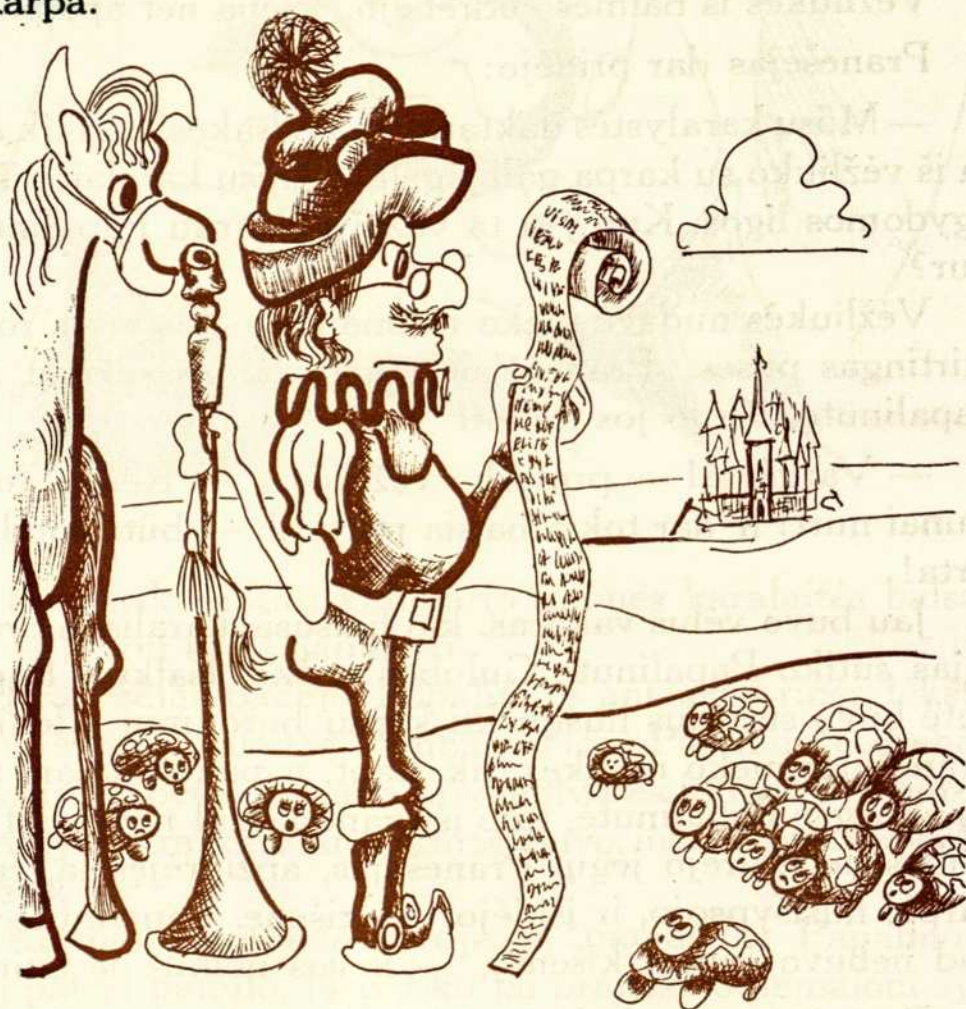


Vėžliukai iš baimės sustingo. Įlindo į savo kiautus ir tūnojo. Norėjo bėgti, bet nedrįso net savo kojųčių iškišti.

Pranešėjas šūktelėjo:

— Sustokite, karaliaus vardu! — Viena ranka laikydamas trimitą, stipriai sutrimitavo tru-tu-tu-tru-tu-tu. Kita ranka išvyniojo ilgą popierių, ir perskaitė šį pranešimą:

— Gulubos miško ponios ir panelės vėžliukės, ištekusios ir trumpakojės, karaliaus vardu ieškau vėžliukės su karpa.



— Mes neturime, — beveik vienbalsiai sušuko vėžliukės, bet prisiminė Papalintę... Pagalvojo, gal karalius nori duoti jai kokį atžymėjimą... Viena pasakė:

— Vienintėlė vėžliukė Gulubos miške, kuri turi karputę, tai Papalinitė. . .

— Ir ji vakar iškeliavo, — užbaigė kita.

— Kodėl Jūs jos ieškot? — klausė trečia, nepasitikėdama nepažįstamu žmogumi.

— Išvirti sriubos iš vėžliukės su karpa! — rūsčiai atsakė karaliaus pranešėjas.

Vėžliukės iš baimės sudrebėjo. Viena net apalpo.

Pranešėjas dar pridėjo:

— Mūsų karalystės daktaras yra pasakęs, kad tik sriuba iš vėžliuko su karpa gali išgelbėti mūsų karalaitę iš neišgydomos ligos. Kur yra ta vėžliukė vardu Papalinitė? Kur?

Vėžliukės nudavė nieko nežinančios. Jos visos rodė į skirtingas puses. Pranešėjas, negalėdamas sužinot apie Papalinitę, išėjo jos ieškoti.

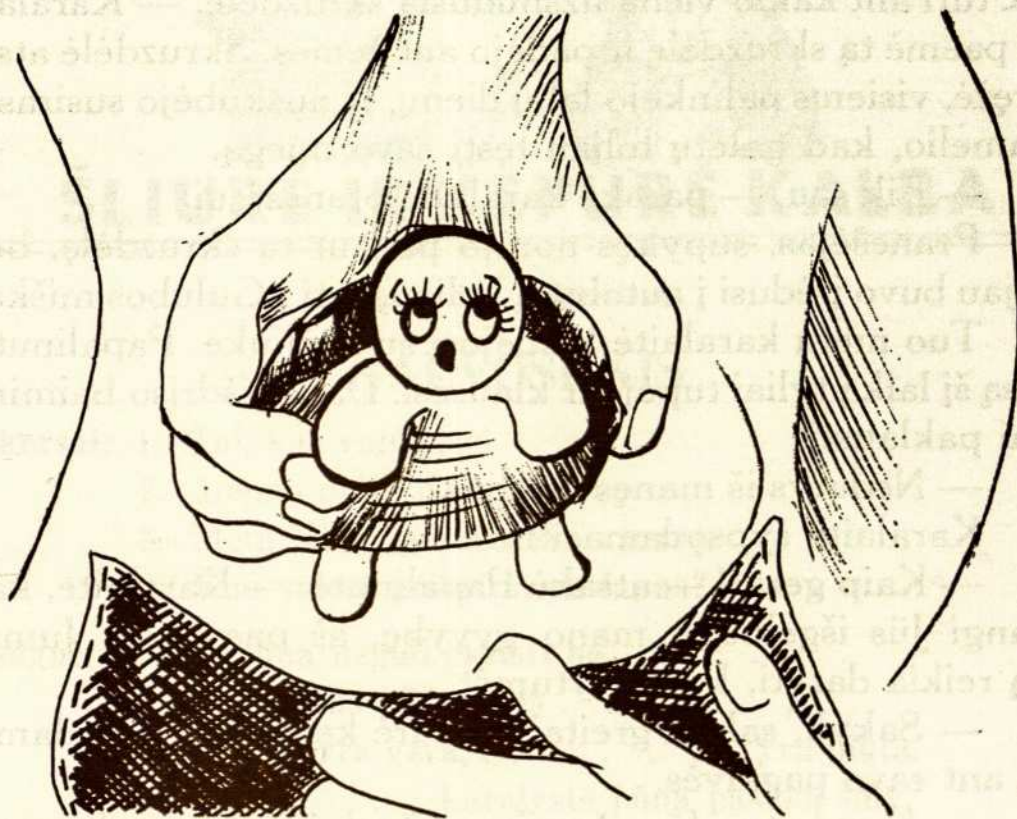
— Vargšytė! — pravirko vėžliukės. — Reikės tokiai jaunai mirt! Ir dar tokia baisia mirtimi, — būti puode išvirta!

Jau buvo vėlus vakaras, kai baisusis karaliaus pranešėjas sutiko Papalinitę Gulubos miške. Išalkus, Papalinitė buvo sustojus nusipirkti keptų burokinių saldainių. Pranešėjas nieko nesakęs, tik, kapt, ir pakėlė ją ant rankų. Vargšė Papalinitė, taip išsigando, kad net šaukt pagalbos nebeturėjo jėgų. Pranešėjas, apžiūrėjęs ją, radęs karpą, nusišypsojo, ir įsidėjo ją į kišenę. Papalinitė niekad nebuvo buvus kišenėj, — ji vos nemirė iš baimės.

Pranešėjas, nuskubėjęs į karaliaus dvarą, tiesiaiėjo į virtuvę, kad kuo greičiau Papalinitę galėtų išvirti karalaitėi. Kaip baisu!

— Ar esi tikras, kad turi karpą? — paklausė virėjas.

— Aišku! — atkirto pranešėjas.



Pasigirdo iš kito kambario ligonės karalaitės balsas:
— Noriu aš ją pamatyti.

Pranešėjas padėjo Papalintę ant sidabrinės lėkštės ir nunešė į karalaitės kambarį. Nors Papalintė drebėjo iš išgąščio, bet neįtraukė savo galvutės į kiautą. Ji norėjo pamatyt tikrą karalaitę, kurią buvo mačiusi tik paveikslėliuose.

Karalaitė atsisėdo lovoje ir, pamačiusi Papalintę, tuoj pat ją pamilo. Nepatiko jai pranešėjo nemaloni šypsena.

— Patikrinsiu aš ją pati, ar ji tikrai turi karputę, — švelniai tarė karalaitė. Papalintė jautėsi labai išdidi, kad ją grakštūs karalaitės piršteliai tikrino ir kuteno kaklą.

— Ši vėžliukė neturi karputės, — sakė karalaitė. — Ji tik turi ant kaklo vieną užsnūdusią skruzdėlę. — Karalaitė paėmė tą skruzdėlę ir padėjo ant žemės. Skruzdėlė atsi-
grėžė, visiems palinkėjo labų dienų, ir nuskubėjo susirasti namelio, kad galėtų toliau tęsti savo miegą.

— Eik sau, — pasakė karalaitė pranešėjui.

Pranešėjas, supykęs norėjo pagaut tą skruzdėlę, bet ji jau buvo įsėdusi į autobusą keliaujantį į Gulubos mišką.

Tuo metu karalaitė kalbėjosi su vėžliuke. Papalnutė visą šį laiką tyliai tupėjo ir klausėsi. Dabar išdrįso baimin-
gai paklausti:

— Nedarys iš manęs sriubos?

Karalaitė šypsodamasi tarė: — Ne!

— Kaip gerai! — atsakė Papalnutė. — Karalaite, ka-
dangi Jūs išgelbėjot mano gyvybę, aš pasakysiu Jums,
ką reikia daryti, kad išgytumėt.

— Sakyk, sakyk greitai, — tarė karalaitė, padėdama
ją ant savo pagalvės.

— Karalaite, Jūs išgysite, užvalgius keptų kruopų
saldainių.

Karalaitė paprašė virėjo, kad iškeptų saldainius pagal
Papalnutės nurodymą. Užvalgius keptų kruopų saldainių,
karalaitė tuoj ir išgijo. Karalaitė pasiėmė Papalnutę
į karališkąjį sodą ir linksmai abi gyveno ir žaidė.

Karalius džiaugėsi, kad jo dukrelė vėl sveika. Iškelė
didelę puotą, į kurią pakvietė visus Gulubos miško gyven-
tojus. Puotos metu karalius įteikė Papalnutei karališką
atžymėjimą. Karalaitei taip patiko Papalnutė, kad pa-
kvietė ją kartu gyventi ir būti jos drauge. Kartais jos kar-
tu nuvažiuodavo į kūdrą aplankyti vėžliukės draugį.

Ir taip tebegyvena laimingai Papalnutė be jokios
karputės, tik su raukšlelėmis, kurios dauginasi kiekvie-
nais praeinančiais metais.



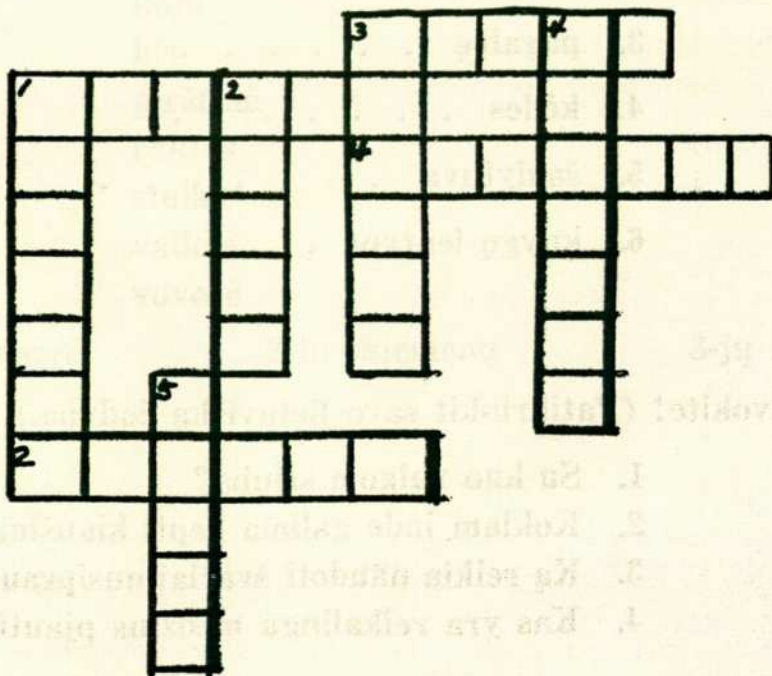
ŠLIURĖ IR KEPURĖ KALBA

paruošė L. Šalčiuvienė

GALVOSŪKIS

- Skersai:**
1. Tai, kas vaidenasi.
 2. Mėnuo prieš lapkritį.
 3. Metų laikas, kuris seka vasarą.
 4. Kuo valom prikritusius lapus?

- Išilgai:**
1. Ragana negali skristi be
 2. Jos veidas uždengtas
 3. Laumė yra gera, o yra pikta.
 4. karalystė būna pasakų šaly.
 5. Rudenį medžių keičia spalvas.



**I. Čia yra gyvulių vardai, tik raidės sumaišytos.
Pabandykite atitaisyti.**

1. T Ū S A I L
2. G V A P N I I N S
3. B D A R M S Y L
4. G O E B M E S A T
5. Ž Ž N I Ė B D O E
6. G O A N S O A I S
7. S R Š N E A
8. K L Y S O
9. N P K U S I A R U G A R
10. R Ū Ū J S P V Ė L Y

II. Kuriame savo namų kambaryje rastumėt šiuos dalykus?

1. šliures
2. rankšluosčius
3. pagalvę
4. kėdes
5. šaldytuvą
6. knygų lentyną

III. Pagalvokite! (Patikrinkit savo lietuvišką žodyną.)

1. Su kuo valgom sriubą?
2. Kokiam inde galima kepti kiaušinius?
3. Ką reikia naudoti švariai nusiprausti?
4. Kas yra reikalinga medžius pjauti?

IV. Panašumai ir skirtumai

Kaip lova ir sofa panašios?
Kaip lova ir sofa skirtingos?
Kaip bananas ir ananasas panašūs?
Kaip jie skirtingi?
Kaip automobilis ir laivas panašūs?
Kaip jie skirtingi?

V. Žodžiai ir skiemenys

Sekantieji žodžiai turi įvairius skaičius skiemenų —
surašykite atitinkamą eilę.

aš
bėk
ežeras
jis
katinas
koja
lėk
pirštinė
raktas
stalas
vaikas
voverė

1-no skiemens

2-jų skiemenų

3-jų skiemenų

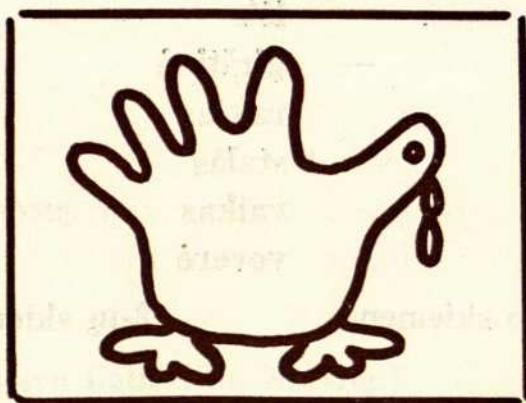


paruošė J. Zubinienė

KALAKUTAS

Ko reikia:

1. Popieriaus lapo
2. Pieštuko
3. Spalvų.



Kaip padaryti:

1. Padėk ranką ant popieriaus, pirštus apibrėžk pieštuku.
2. Pridėk ko kalakutui trūksta: kojas, akį, gurklį.

SUJUNK TAŠKUS PAGAL ALFABETĄ



Čia yra b-----ė.



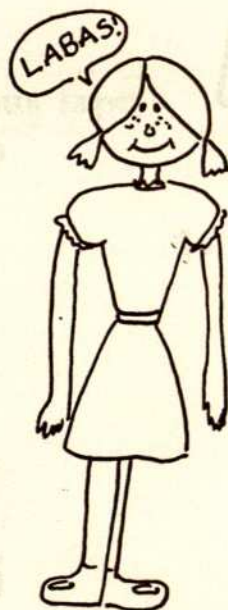
KOTRYNOS NUOTYKIAI

Rašė ir piešė

Rima Kelertaitė, 11 m.

Richland Center, Wisconsin

Štai Kotryna karštą vasaros dieną.
Jos mama reikalauja, kad ji nešiotų šliures.



Štai Kotrynos senelis.
Jis vežioja pieną.
Kotrynos senelis dažnai ją prisimena.

Čia vėl Kotryna. Ji mėgsta puoštis.
Kotryna mėgsta batų su augštais kulnėmis.
Kotrynos kojos yra labai didelės.



Kotryna eina į mokyklą —
ji yra šeštame skyriuje.
Ji skaito knygą — tai yra jos
namų darbas. Žinoma, ji dėvi šliures.

Kotryna vaidino mokyklos vaidinime.
Ji buvo vaidinimo žvaigždė.
Mokytoja ją labai gyrė.



Greit bus Tetos Kristinos vestuvės.
Kotryna bus pamergė.

Tetai Kristinai gimė dukrelė
Jos vardas yra Juozapina Petronelė Januševičiūtė.



Dabar Kotryna laukia Kalėdų.
Per Kalėdas Kotrynos senelis ją apdovanoja.
Šiomet senelis žadėjo jai padovanoti
tautinius rūbus. Kotryna labai laukia.

LAPĖS IR LIŪTO VESTUVĖS

Rašė ir piešė

Žara Girniutė, 7½ metų

Madison, Wisconsin

Senoje girioje visi gyvuliai laukia karaliaus liūto. Senos lokienės namuose bus lapės ir liūto vestuvės. Visi žvėrys yra pakviesti. Lokienė su lokytėmis kepa pyragus baliui. Lokienė ima druską. Staiga nukrenta cukrus nuo lentynos ir pasipila ant grindų.



Vyresnei lokytei reikėjo broliams ir tėvui nunešti priešpiečių nes jie kirto medžius. Pakeliui ji sutiko paklydusį liūtą. Liūtas klausia:

— Ar tu žinai kaip patekti pas lokienę?

— Taip.

— Tai pasakyk kaip tenai nuvykti.

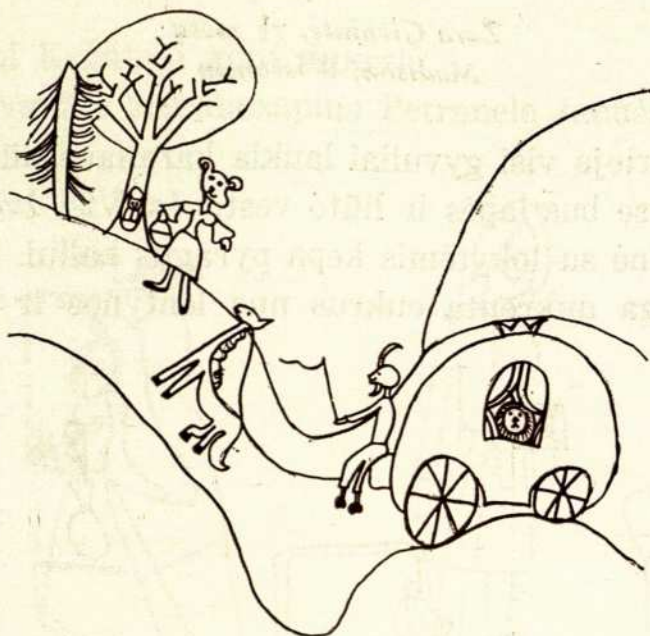
— Matai tą kalną? Nuvažiuok tenai. Po to nosisuk į dešinę ir važiuok penkias mylias. Pamatysi trobą. Ten gyvena lokienė.

— Sudiev.

Lokytė nuėjo pas tėvą ir brolių.

— Priešpiečiai! — ji sušuko, ir tėvas netyčia įsikirto ranką.

Jie pavalgė, o po to grįžo namo aprišti tėvui ranką. Kai grįžo, liūtas jau buvo atvykęs.



Vilkas žuvavo, bet viena žuvis buvo per sunki ir įtempė vilką į vandenį.

Kai vilkas baigė žuvauti, jis užsnūdo. Pabėgusi katė suėdė jo pagautas žuvis. Kai jis atsibudo, jis vėl turėjo žuvauti.



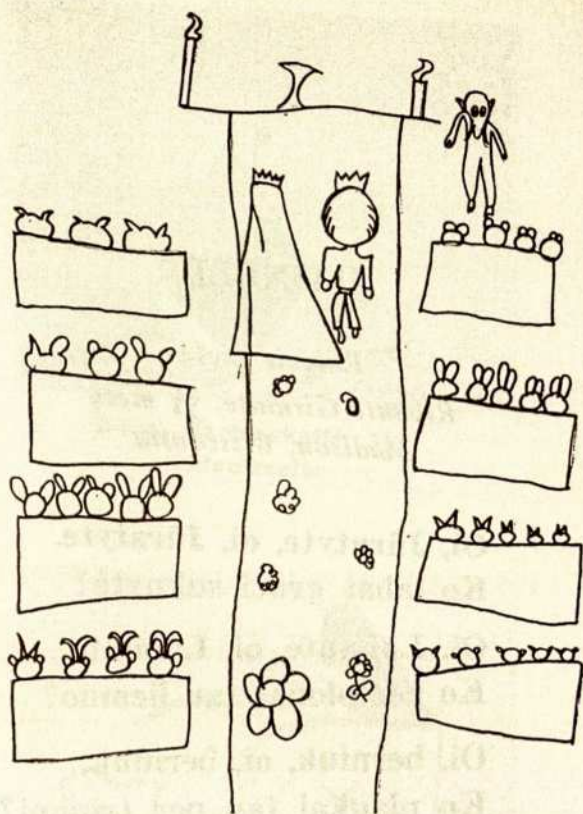
Damos puošėsi vestuvėms. Viena manė, kad ji gražiausia, kita, kad ji, trečia, kad ji. Taip jos susipešė. Kai lapė atvažiavo, ji pasakė, kad voverės gražesnės, nes jų uodegos nesmirdi. Tai išgirdusi, šeškė išbėgo iš kambario.

Pagaliau buvo mišios. Jau-
noji lokytė barstė nuotakai žie-
dus.

Po mišių buvo puota. Vilkas
pasigėrė, lapė vynu aptaškė
suknele, o liūtas išvirto iš savo
kėdės. Visi pradėjo juoktis, kai
liūtas išvirto. Šernas visą pyra-
gą suėdė. Lokys užmigo prie
stalo.

Po baliaus buvo šokiai. La-
pė šoko su liūtu. Beveik visi kiti,
išskyrus vaikus, buvo pasigėrę
ir sėdėjo prie laužo.

Pagaliau visi šokėjai susėdo
aplink laužą. Vaikai kepino pū-
kučius, o suaugę dainavo dainas.
Truputį vėliau visi užsnūdo.
Taip baigėsi lapės ir liūto vestu-
vės.



DAINELĖ

Rašė ir piešė

*Rikantė Girniūtė, 5½ metų
Madison, Wisconsin*

Oi, Jūratyte, oi, Jūratyte,
Ko labai graži suknytė?

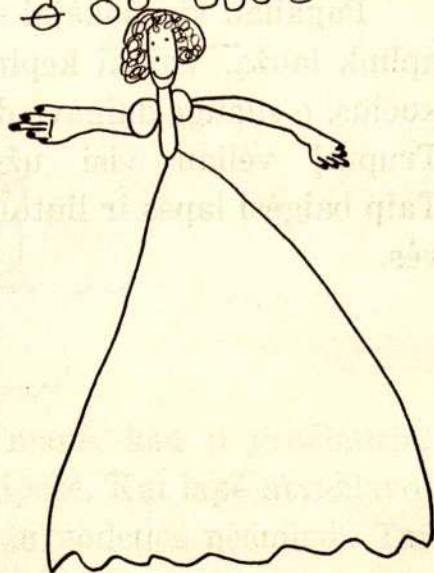
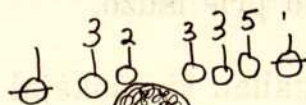
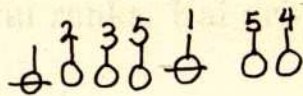
Oi, Laimute, oi, Laimute,
Ko per plonas tau liemuo?

Oi, berniuk, oi, berniuk,
Ko plaukai tau per trumpi?

Oi, Birute, oi, Birute,
Ko labai plati suknutė?

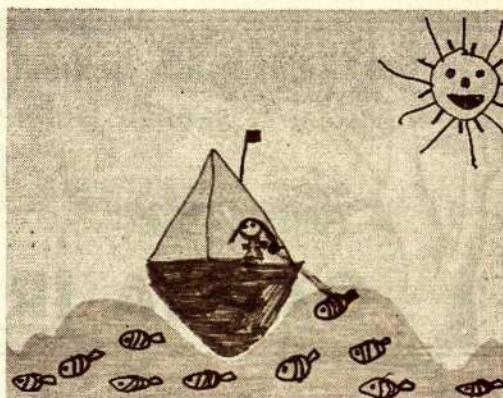
Oi, Danute, oi Danute,
Ko ilgus plaukus turi?

Oi, berniūkšti, bambaliūkšti,
Ko plaukai tau per ilgi?

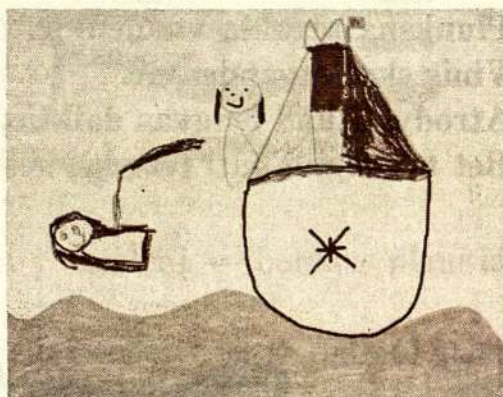




Rikantė Girniūtė, 5½ m.
Madison, Wisconsin



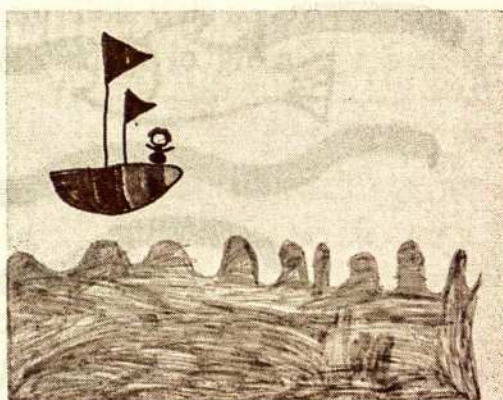
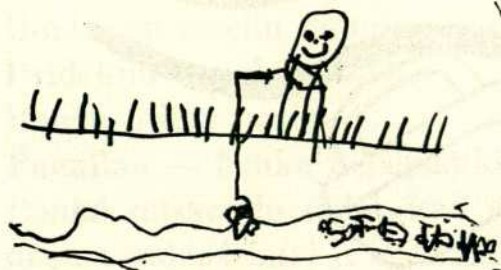
Daiva Baršauskaitė, 5½
Montrealis



Lina Celtoriūtė, 6 m.
Montrealis

PRISIMENAM VASARĄ: ŽUVAUTI SMAGU!

Steponas Lukošius
Montrealis



Vilija Bijūnaitė, 5 m.
Montrealis



SKEŠTA AR PLAUKIA?

I. Grigaitienė

Plunksna plaukia vandenyje.

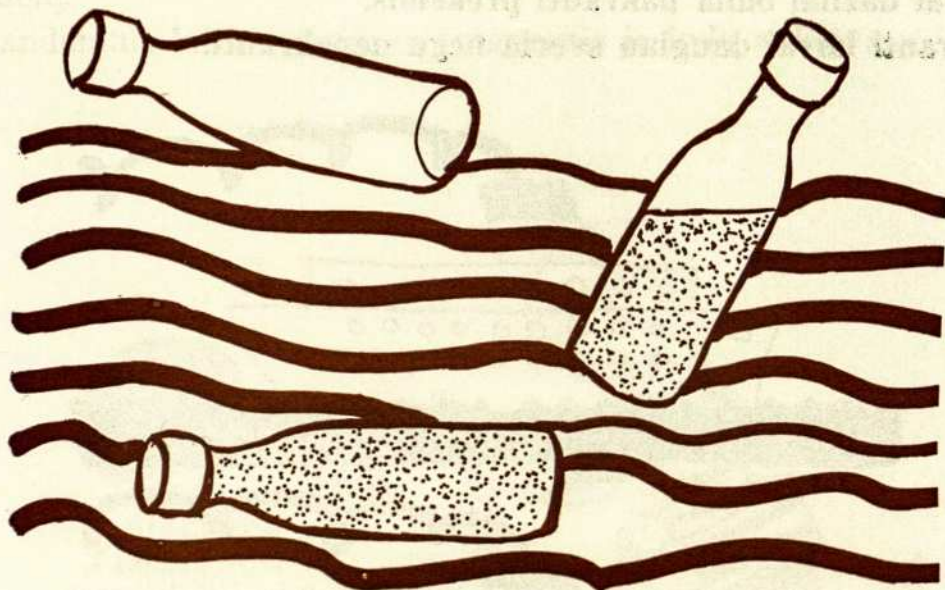
Vinis skęsta vandenyje.

Atrodytų, kad lengvas daiktas plaukia, o sunkus skęsta.

Bet tai negali būti teisybė, nes dideli ir sunkus laivai plaukia.



Pabandykim patyrinti, kodėl taip yra.
Paimkim dvi vienodas užsukamas bonkas, didelį indą vandens ir smėlio (neturint smėlio, galima naudoti druską).



Užsukim stipriai bonkas ir įdėkim į vandenį — bonkos plaukia, jos yra pilnos oro.

Kiekviena bonka išstumia šiek tiek vandens, pati dalinai pasinerdama.

Jeigu mes galėtumėm pasverti vandenį, kurį bonka išstumia, mes sužinotumėm, kad išstumtas vanduo sveria lygiai tiek pat kiek bonka.

Paimkim vieną bonką ir į ją įpilkim šiek tiek smėlio.

Smėlis išstumia dalį oro, pats užimdamas jo vietą.

Vėl stipriai užsukim kamštį.

Paleiskim bonką į vandenį.

Ką matome?

Bonka su smėliu daugiau pasineria.

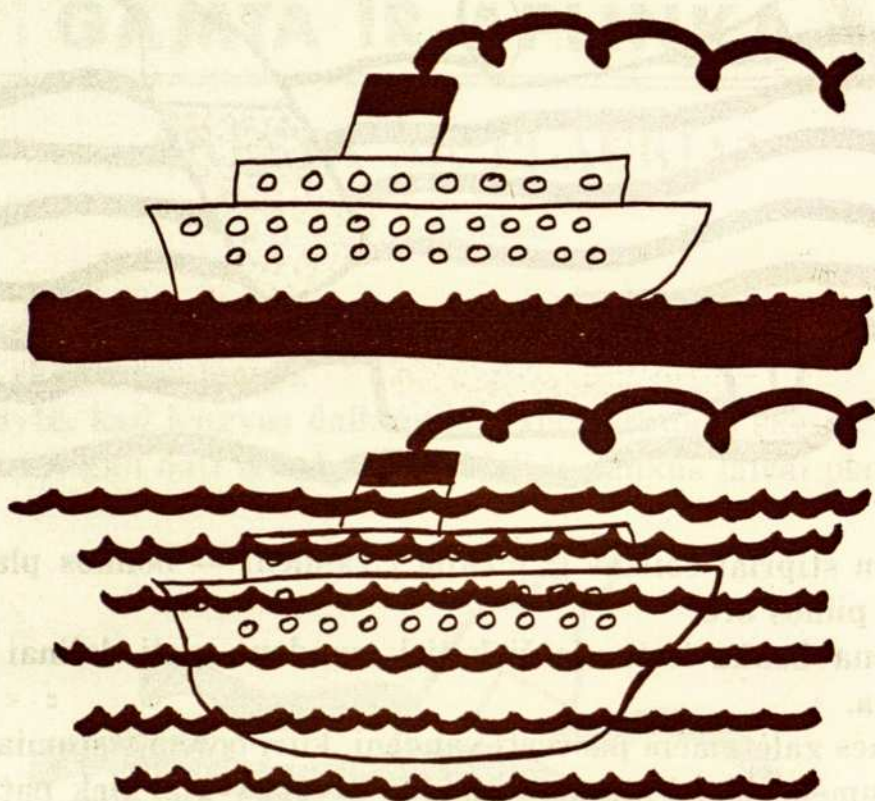
Pridėkim daugiau smėlio.

Bonka giliau pasiners.

Pagaliau — bonka nebeplauks ir nuskęs.

Bonka nuskeno todėl, kad su smėliu jos svoris buvo didesnis negu vandens kurį ji išstūmė.

Taip pat būna ir su laivais.
Laivas būna vandenyje dalinai pasinėręs.
Laivo pasinėrimo gylis priklauso nuo laivo svorio.
Laivai dažnai būna pakrauti prekėmis.
Pakrauti laivai daugiau sveria negu nepakrauti.



Yra svarbu laivus neperkrauti.
Jeigu laivas bus per sunkus, jis nuskęs nes jo išstumto vandens
svoris bus mažesnis, nei jo paties.
Nuskęs taip, kaip ir mūsų bonka.
O kaip būna su povandeniniais laivais?
Povandeniniai laivai turi bakus.
Kol šie bakai būna pilni oro, povandeniniai laivai plaukia virš
vandens.
Kai nori pasinerti po vandeniu, į bakus prileidžia vandens.
Jie naudoja vandenį taip, kaip mes bonkose naudojome smėlį.

Kuo daugiau vandens prileidžiama į batus, tuo laivas giliau pasineria.

Norėdami vėl pakilti aukštyn, į batus pripučia oro, išstumdami vandenį.

Povandeninis laivas pasidaro lengvesnis ir kyla aukštyn.



Pabandykime kitą bonką pripilti pilną vandens ir pažiūrėkim, ar plauks, ar skęs?

Galim dar ir daug kitų dalykų išbandyti, ar jie plauks, ar skęs. Atspėk, ar plauks, ar skęs: pieštukas? šriubas? trintukas?



KALĖDŲ SVEČIAS

*Alės Paškevičienės
vieno veiksmo vaizdelis*

Veikėjai: Kalėdų Senelis, 2 nykštukai — Smalsutis ir Greitutis, maža mergytė, 2 mergaitės pranešėjos, 2 berniukai ir 4 mergaitės.
Scena: kambary susirinkęs būrelis įvairaus amžiaus vaikų. Jie nekantriai kažko laukia, žiūrinėja pro langus.

1 berniukas: Nieko nematau. Niekas neateina.

2 berniukas: Ar aš jums nesakiau, kad niekas ir neateis? Iš visko bus vienas didelis šnipšt! (rodo ilgą nosį).

Visi: Eik jau eik! Geriau nutilk. Pranašas, mat, atsirado!

1 mergaitė: Kuriai valandai kvietėm Kalėdų Senelį?

2 mergaitė: Ar jau pamiršai? Visiems garsiai kvietimą perskaičiau!

3 mergaitė: Nebijokit! Kalėdų Senelis tikrai atvyks. Niekas negirdėjo, kad jis mažiausio vaikų prašymo būtų neišklausęs.

4 mergaitė: Tikrai, jis atvyks. Mes juk tokį gražų kvietimą išpyškinom.

1 berniukas: Perskaityk mums, Juozai, dar kartą tą kvietimą. Laikas greičiau praeis, belaukiant...

3 mergaitė: Kas turi kvietimo juodraštį?

2 berniukas: Štai čia įsidėjau. Galiu perskaityti (lipa ant kėdės).

1 mergaitė: Ką darai?

2 berniukas: Ar nematai? Lipu ant kėdės.

Visi: Na ir kam?

2 berniukas: Kad balsas gražiau skambėtų! (Jis atsikosti, praskleidžia sulankstyta popieriaus lapą.)

1 berniukas: Skaityk jau skaityk!

2 berniukas: (Taisosi švarką, dar kartą atsikosti ir pradeda.)

Didžiai gerbiamas Kalėdų Seneli... (nusilenkia).

Brangus Kalėdų Seneli...

(Vaikai atidžiai jį seka ir klausosi.)

Mielas Kalėdų Seneli... (vėl nusilenkia).

3 mergaitė: Nekvailiok, Juozai, o skaityk!

2 berniukas: Kad neturiu ką skaityti! (rodo tuščią lapą).

Palikau juodraštį namie (nulipa nuo kėdės).

Visi: Tai tau!

2 berniukas: Norėjot, kad laikas greičiau prabėgtų, ar ne?

(Visi tyli, paskui pradeda niūniuoti kalėdinę giesmę: "Tyli naktis, šventa naktis".)

4 mergaitė: Ateina! Jau ateina — aiškiai matau!

2 berniukas: Tikrai, jis jau čia! (Bėga durų atidaryti.)

Kalėdų Senelis: Sveiki, sveikučiai!

Visi: Labas, Seneli! Ačiū, kad atkeliavai pas mus.

1 mergaitė: Prašom sėsti (rodo kėdę).

2 mergaitė: Mes labai laukėm Jūsų!

4 mergaitė: Ir truputį bijojom...

Kalėdų Senelis: (Patogiai atsisėda ir pradeda kalbėti.)

Pavargau ir sušalau. Malonu pas jus pailsėti. Paprastai aplankau vaikučius nekviestas, bet visada nekantriai laukiamas. Šiandieną esu jūsų visų svečias. Žadėjote staigmeną parodyti. Labai mane sujaudino jūsų gražus kvietimas. Beskaitydamas nekartą turėjau savo raudoną nosį nusišnypšti. Na, o dabar apie tai pagalvojus, ir akys ašaroja...

(Išsiima didelę nosinę ir šluosto akis.)

Na, gerai. Jau galite pradėti. Esu pasiruošęs.

- 1 pranešėja:** Kiekvienais metais Kalėdos ateina ir praeina. Bet visuomet jos naujos, brangios ir mūsų visų, didelių ir mažų, labai laukiamos. Laisvajame pasaulyje Kalėdas švenčiame iškilmingai, nes tai Kristaus gimimo šventė. Tik ne visur vienodi Kalėdų papročiai.
- 2 pranešėja:** Girdėjome, kad anksčiau mūsų tėvynėje Lietuvoje Kalėdas švenčiant būdavo daugybė idomių papročių ir tradicijų. Svarbiausios tai Kūčios. Dabar Lietuva yra rusų pavergta. Jūs, Kalėdų Seneli, gerai žinote, kad ten Kalėdų nebešvenčia. O mes tikim, kad Jūs vis viena randat kelią ir į Lietuvą! Mes manom, kad Jūs aplankot Lietuvoje gyvenančius vaikus. (Senelis linguoja galva, pritardamas.)
- 1 pranešėja:** Dabar mes pavaizduosime lietuviškas Kūčias su visais papročiais ir burtais, apie kuriuos išmokome iš savo tėvelių ir lietuviškos mokyklos.
- 2 pranešėja:** Pirmiausia staltiese užtiesiamas stalas. Po balta, linine staltiese, dedamas šienas. (2 mergaitės ant stalo padeda šieno ir užkloja balta staltiese.) Šienas primena Jėzų, gimusį tvartelyje ir paguldytą ēdžiose ant šienelio. Kitos dienos rytą, po Kūčių vakarienės, šeimininkas tą šieną atiduodavo gyvulėliams ēsti. Visiems jo duodavo, kad Dievas juos saugotų nuo ligų ir nelaimių.
- 2 berniukas:** Vidury stalo pastatykim žvakidę ir padėkim plotkeles. Jūs mergaitės, dėkit lėkštes ir neškit maistą.
- 3 mergaitė:** Uždegimsime visas tris žvakes, kurios mums primins Švč. Trejybę ir taip pat 3 mūsų lietuviškos vėliavos spalvas.
- 1 mergaitė:** Plotkelės turi būti padėtos ten, kur sėdės šeimos galva. Jei tėvelio nėra, vyriausias šeimos narys dalina plotkeles.
- Kalėdų Senelis:** O ką reiškia plotkelės?
- 1 berniukas:** Plotkelės reiškia brolišką meilę ir vienybę.
- 1 pranešėja:** Senovėje žmonės tikėjo, kad šventos Kūčių nakties vidunakty visi gyvulėliai prakalba. Vanduo virsta vynu ir panašūs stebuklingi dalykai vyksta. Bet vargas tam smalsuoliui, kuris norėtų gyvulių kalbos pasiklaudyti! Dažniausiai jis sužinodavo apie savo mirtį. Vien dėlto niekas nedrįsdavo gyvulių kalbos klausytis.

2 pranešėja: Po Kūčių vakarienės būdavo paprotys traukti šiaudelius iš po staltiesės. Kas ištraukdavo ilgiausią, manydavo, kad ilgiausiai gyvens. Kitur buvo paprotys, kad tik netekėjusios mergaitės traukia šiaudus. Kuri ištraukia trumpiausią, greitai ištekės. Būdavo dar įvairių būrimų: vašką liedavo, malkas skaičiuodavo ir tt. Tai buvo daroma sužinoti savo likimą.

1 pranešėja: Kūčios yra šeimos šventė. Prie Kūčių stalo susirinkdavo visi gyvieji šeimos nariai, o mirusiems būdavo paliekamos vietos prie stalo. Senovėje buvo tikima, kad mirusiųjų vėlės žemėje atsilankančias lydėdavo Dievo Motina ir Kūdikelis Jėzus. Po Kūčių vakarienės nesuvalgytas maistas buvo paliekamas ant stalo mirusiesiems pasisotinti. Kitaip mirusiųjų vėlės neturės ramybės.

3 mergaitė: Kūčių vakarienė būdavo be mėsos.

4 mergaitė: Ir buvo duodama 12 valgių.

Maža mergaitė: O kodėl dvylika?

4 mergaitė: Priminti, kad Kristus turėjo 12 apaštalų.

1 mergaitė: Kūčių vakarienė labai skani būna. Mamytė tokių puikių valgių paruošia!

2 mergaitė: Tikriausiai taip skanu, nes tokius valgius tik kartą į metus gauname!

(Mergaitės neša valgius ant stalo ir pasako patiekalų vardus: 1. marinuotos silkės, 2. silkės su pamidorais, 3. silkės su grybais, 4. daržovių mišrainė, 5. kepta žuvis, 6. kimšta žuvis, 7. burokėlių sriuba su baravykais, 8. avižinis kisielius, 9. spanguolių kisielius, 10. džiovintų vaisių kompotas, 11. žali vaisiai...)

1 berniukas: Neužmirškite prieskonių su aguonų pienu!

3 mergaitė: Atrodo, kad viską turim... Ar tikrai yra dvylika valgių?...

Visi: Vienas, du, trys... (suskaičiuoja 12).

2 pranešėja: Senovėje Kūčios buvo pradedamos valgyti vakarinei žvaigždutei pasirodžius. Tai primindavo Betliejaus žvaigždę, pasirodžiusią, kai Jėzus gimė.

1 pranešėja: Kūčias pradėdavo šeimos galva, arba vyriausias šeimos narys, sukalbėdamas padėkos maldą. Tada visi pasidailindavo plotkelėmis, vienas kitą sveikindami ir laimės linkėdami...

Tai ir viskas, Kalėdų Seneli, ką žinome apie lietuviškus kalėdinius papročius.

Maža mergaitė: Š-š-š-š, Senelis miega... (Visi sužiūri į jį.)

Kalėdų Senelis: Nemiegu, nemiegu! Jūsų besiklausant, džiaugėsi mano širdis. Užsisvajojau, prisiminiau gerus, senus laikus, kai dar barzdos neturėjau (glosto barzdą), nė to arbūzėlio po diržu (tapnoja pilvuką). Tikrai, Kalėdos yra vaikų šventė! O jūs vaikai jas mokate švęsti iškilmingai ir gražiai. Nepamirškite savo lietuviškų papročių, nė savo kalbos! O dabar, klausykimės... Kiekvienu metu galime išgirsti mano elniukų skambučius. Štai ir nykštukai atbėga vestis mane į roges... Linksmų Kalėdų! (mojuoja)

U ž d a n g a

